

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 689/2020-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Damira Kosa kao predsjednika vijeća te dr. sc. Zdenka Konjića i Perice Rosandića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice-specijalistice Martine Setnik kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog I. J., zbog kaznenog djela iz članka 110. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15.-ispravak, 101/17. i 118/18. - dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženog I. J., podnesenima protiv presude Županijskog suda u Slavonskom Brodu od 15. rujna 2020. broj K-2/2019-38, u sjednici održanoj 19. siječnja 2021.,

p r e s u d i o j e:

Žalbe državnog odvjetnika i optuženog I. J. odbijaju se kao neosnovane te se potvrđuje prvostupanijska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Slavonskom Brodu optuženi I. J. proglašen je krivim da je na način i pod okolnostima opisanim u izreci počinio kazneno djelo ubojstva iz članka 110. KZ/11., pa je na temelju istog zakonskog propisa osuđen na kaznu zatvora u trajanju deset godina.

Na temelju članka 148. stavka 6. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje: ZKP/08.) optuženik je oslobođen plaćanja troškova kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 1. do 6. ZKP/08. te nagrade i nužnih izdataka postavljenog branitelja.

Na temelju članka 158. stavak 2. ZKP/08. optuženom I. J. je naloženo da na ime imovinskopravnog zahtjeva isplati Republici Hrvatskoj, na ime naknade štete, 5.000,00 kn s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Oštećena S. D. je s postavljenim imovinskopравnim zahtjevom upućena u parnicu, a oštećena M. G. upućena je da imovinskopравni zahtjev može ostvarivati u parnici.

Protiv ove presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog odluke o kazni, s prijedlogom Vrhovnom sudu Republike Hrvatske da se pobijana presuda preinači na način da se optuženiku izrekne stroža kazna zatvora.

Žalbu te dopunu žalbe podnio je i optuženi I. J. po branitelju odvjetniku Z. M. zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te odluke o kazni s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje, podredno da se optuženik blaže kazni.

Državni odvjetnik je podnio odgovor na žalbu optuženika sa prijedlogom da se žalba odbije kao neosnovana.

Na temelju članka 474. stavak 1. ZKP/08., spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalbe nisu osnovane.

Iako u uvodu žalbe u odnosu na žalbenu osnovu bitne povrede odredaba kaznenog postupka optuženik navodi da ju podnosi iz razloga naznačenih u članku 468. stavak 1. točka 11. ZKP/08. ne iznosi niti jednu konkretnu primjedbu koja bi se mogla podvesti pod žalbene razloge iz ove točke. Obrazlaže svoj stav kako je cijeli kazneni postupak protiv optuženika nezakonit obzirom da nije bilo uvjeta niti za potvrđivanje optužnice, a niti za donošenje rješenja za suđenje u optuženikovo odsutnosti, polemizirajući sa stavovima pravomoćnih sudskih odluka donesenih u postupku protiv optuženika. Ovako izložene žalbene tvrdnje optuženika zapravo upućuju na žalbene razloge iz članka 468. stavak 3. ZKP/08.

Međutim, ova bitna povreda odredbi kaznenog postupka u konkretnom slučaju, a posebno zbog razloga koje iznosi optuženik, nije ostvarena jer su u tijeku postupka pravilno i zakonito primijenjene sve odredbe ZKP/08., jer je ponajprije rješenjem Kov-1/2019-12 od 23. travnja 2018. potvrđena optužnica, dok je o ispunjenju svih zakonom predviđenih pretpostavki za suđenje u optuženikovo odsutnosti pravomoćno odlučeno rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske I Kž-701/2018-6 od 6. veljače 2019.

Stoga je ovaj drugostupanjski sud pobijanu presudu ispitao u smislu članka 476. stavak 1. točka 1. ZKP/08. te nije utvrdio da bi u presudi bile ostvarene neke druge bitne povrede na koje pazi po službenoj dužnosti, pa žalba optuženika zbog bitne povrede nije osnovana.

Pobijajući utvrđeno činjenično stanje, optuženik tvrdi da je prvostupanjski sud iz utvrđenih činjenica izveo pogrešan zaključak da u njegovom postupanju nije bilo elemenata nužne obrane ili barem prekoračenja nužne obrane. Iako optuženik u odnosu na inkriminirani događaj nije iznio obranu (obzirom da se od trenutka događaja nalazi u bijegu), sada u žalbi iznosi svoje viđenje utvrđenih činjenica, navodeći da događaju nije prethodila nikakva verbalna prepirka, nego da je on bio izložen verbalnoj i fizičkoj agresiji više osoba. Tvrdi kako broj ispaljenih hitaca te lokacije istih upućuju da se on branio jer je „prvi hitac ispalio oštećeniku u nogu, kao upozorenje“, a da je onaj fatalni, u trbuh, ispalio tek nakon kontinuiranog napada na

njega. Tvrdi i da je prvostupanjski sud pogrešno otklonio iskaz svjedoka A. S. pred prvostupanjskim sudom, s obzirom na to da taj svjedok nije imao interesa štititi optuženika, kako je to zaključio prvostupanjski sud. Osim toga, izražava sumnju i u provedeno balističko vještačenje prisutnosti barutnih čestica na odjeći oštećenika, obzir da je, kako on tvrdi, odjeća odmah predata majci oštećenog M. G.

Međutim, suprotno stavu žalitelja, prvostupanjski je sud pravilno i cjelovito utvrdio činjenično stanje i na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio kazneni zakon proglašivši optuženika krivim za kazneno djelo ubojstva iz članka 110. KZ/11. na način kako mu je to i stavljeno na teret optužnicom.

Ponajprije, neupitno je, suprotno stavu žalitelja, da je balističko vještačenje obavljeno na odjeći pokojnog oštećenika s obzirom na to da je njegova odjeća nakon događaja zakonito izuzeta potvrdama o privremenom oduzimanju predmeta ... i ..., te dostavljena na vještačenje temeljem naloga Županijskog suda u Slavonskom Brodu K-2/2019-19 od 25. lipnja 2020.

Nadalje, valja navesti kako je prvostupanjski sud u pobijanoj presudi vrlo savjesno i detaljno analizirao iskaze svih ispitanih svjedoka, materijalne dokaze te provedena vještačenja, pri čemu je s posebnom pažnjom analizirao iskaze svjedoka A. S. i D. B., kako one koje su dali u tijeku istrage, tako i one koje su ovi svjedoci iznijeli na raspravi. Ispravno je sud prvog stupnja otklonio iskaze ovih svjedoka koje su iznijeli pred prvostupanjskim sudom, i to ne samo iz razloga što su navedeni očito pokušali pogodovati optuženiku, već stoga što su njihovi iskazi u suprotnosti s ostalim provedenim dokazima.

Naime, da je ispravna ocjena prvostupanjskog suda kada prihvaća njihove iskaze iz istrage proizlazi iz okolnosti suglasnog iskazivanja ovih svjedoka o mjestu događaja koji se, kako proizlazi iz zapisnika o očevidu i pronađenim tragovima, zbilo na oko 15 do 20 m od ugostiteljskog objekta „H.“. Za razliku od tako utvrđenog mjesta događaja ti svjedoci, ispitani pred sudom iskazuju, očito neistinito, da su zajedno sa oštećenikom optuženog pratili čak 100 metara prije pucnjave. Osim toga, da nisu prihvatljivi njihovi iskazi sa rasprave kada navode da je do pucnjave i ozljeđivanja oštećenog došlo prilikom natezanja oko pištolja, prvostupanjski sud ispravno temelji na rezultatima provedenog balističkog i sudsko medicinskog vještačenja, koji su isključili mogućnost pucanja pri bliskom kontaktu, obzirom da nisu pronađene barutne čestice na odjeći oštećenika. U tom pogledu, a uzevši u obzir nalaz i mišljenje medicinskog vještačenja da su optuženik i žrtva bili u položaju sučelice prilikom ispaljivanja hitaca sa udaljenost preko jednog metra, ukazuje se istinit iskaz svjedoka S. kada navodi u istrazi da je optuženik hodao oko 3 m ispred oštećenog te da se u jednom trenutku okrenuo, iz pojasa hlača izvadio pištolj te ispalio tri hica u M. G. koji je tada pao na koljena.

Uzevši u obzir sve relevantne činjenice, sud prvog stupnja ispravno je utvrdio da je najprije došlo do verbalnog sukoba između optuženika I. J. i oštećenika M. G. zbog nekih ranijih nesuglasica, da je prepirka nastavljena vani s obzirom na to da je oštećenik izašao za optuženikom na ulicu, da je u jednom trenutku optuženik izvadio pištolj call 7,65 mm i ispalio tri hica u oštećenika, kod kojeg je, uslijed zadobivenih strijelnih rana jetre i venskih spletova, došlo do iskrvarenja u retroperitonealnom prostoru, razvoja šoka i zatajenja vitalnih organa i srca, uslijed čega je sutradan M. G. umro.

Imajući u vidu tako utvrđeno činjenično stanju, s pravom je prvostupanjski sud zaključio kako nema govora o nužnoj obrani ili o prekoračenju nužne obrane, čije postojanje i sada u žalbi, a i ranije u tijeku postupka, neargumentirano apostrofira optuženik.

Naime, nesporno je da je postojao samo verbalni sukob i prepirka između optuženika i oštećenika, ali niti iz jednog dokaza ne proizlazi da je postojao kakav protupravni napad od strane oštećenika niti da je optuženik pucao na oštećenika zato da bi od sebe odbio istodobni ili izravno predstojeći protupravni napad pa da bi se onda moglo raditi o nužnoj obrani ili pak o prekoračenju nužne obrane. Osim toga, u postupku nije utvrđeno da je optuženik bio u stanju kakve prepasti ili afekta kada je ispalio hice u oštećenika, dapače svjedoci A. S. i D. B., u iskazu u prethodnom postupku, iskazali su da je još tijekom prepirke u kafiću optuženik rekao oštećeniku da će ga zapamtiti i zvao ga van da se idu potući. Pri tome je prvostupanjski sud ispravno dao značaj činjenici da je optuženik u ugostiteljski objekt došao s napunjenim pištoljem, što upućuje na namjeru da ga upotrijebi, a nakon što je ispalio tri hica u oštećenika čak je i prisutnom A. S. rekao „hoćeš da i tebe ubijem“.

Sve tako izložene okolnosti, i prema stavu ovog drugostupanjskog suda, jasno i nedvosmisleno upućuju na zaključak da je optuženik postupao s izravnom namjerom te da ne postoji niti jedna okolnost koja bi upućivala na isključenje protupravnosti kod optuženika, na koju se poziva u žalbi. Pri tome je prvostupanjski sud ispravno cijenio okolnosti inkriminiranog događaja u pogledu pištolja kao sredstva počinjenja kaznenog djela, lokacije ozljeda u predjelu trbuha u kojem se nalaze vitalni organi, kao i broj ispaljenih hitaca od tri pucnja, što sveukupno ukazuje na upornost u namjeri optuženika da oštećenog M. G. liši života.

Iznoseći žalbene razloge u pogledu nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, optuženik upućuje da je radi točnog slijeda događaja trebala biti određena rekonstrukcija na licu mjesta, iako taj prijedlog nije iznosio u tijeku postupka pred sudom. Međutim, o ovoj okolnosti prvostupanjski se sud jasno očitovao u pobijanoj presudi, ističući kako neposredni sudionici događaja, odnosno optuženi i oštećenik, ne mogu sudjelovati u istoj, pa je odlučne činjenice u pogledu dinamike događaja utvrdio kroz druge dokaze, koje je i izložio u pobijanoj presudi.

Temeljem svega iznesenog, žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja nije osnovana jer je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, te je savjesnom i potpunom analizom izvedenih dokaza navedenih u obrazloženju presude za svoja utvrđenja iznio jasne i uvjerljive razloge, koje u potpunosti prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Pozivajući se na povredu kaznenog zakona kao žalbene osnove optuženik navodi da je neprihvatanjem njegovih argumenta u prilog postojanja nužne obrane ili prekoračenja nužne obrane, prvostupanjski sud počinio povredu kaznenog zakona iz članka 469. točka 1. ZKP/08.

Međutim, kako je već izloženo ranije u odnosu na utvrđeno činjenično stanje i to u pogledu nedostatka okolnosti koje upućuju na isključenje protupravnosti, do povrede na koju upućuje žalitelj nije došlo obzirom da je prvostupanjski sud na pravilno utvrđeno činjenično stanje ispravno primijenio kazneni zakon te je optuženika oglasio krivim zbog kaznenog djela ubojstva iz članka 110. KZ/11.

Ispitujući pobijanu presudu i po službenoj dužnosti u tom pogledu, sukladno članku 476. stavak 1. točka 2. ZKP/08. ovaj sud drugog stupnja nije utvrdio da bi na štetu optuženika bio povrijeđen kazneni zakon, pa žalba optuženika zbog povrede kaznenog zakona nije osnovana.

Nadalje, nisu u pravu optuženik niti državni odvjetnik kada pobijaju odluku suda prvog stupnja zbog odluke o kazni.

Pobijajući odluku o kazni državni odvjetnik ističe da je sud prvog stupnja optuženiku ispravno utvrdio okolnosti koje su od utjecaja na vrstu i visinu kaznene sankcije, no da je iznesenim olakotnim okolnostima pridao preveliki značaj, te da je reinterpetacijom istih u odnosu na utvrđene otegotne okolnosti trebao optuženiku izreći kaznu zatvora u dužem trajanju.

Nasuprot toga, optuženik smatra kako prvostupanjski sud nije u dostatnoj mjeri cijenio njegovu dosadašnju neosuđivanost, te da je pogrešno zaključio da je doprinos oštećenika za nastanak događaja bio minimalan. Ispravnim vrednovanjem svih relevantnih okolnosti, upućuje optuženik, kazna bi za njega trebala biti blaža od izrečene.

Suprotno tvrdnjama iz žalbi, ovaj drugostupanjski sud nalazi da je prvostupanjski sud optuženom prilikom odmjeravanja kazne pravilno utvrdio sve okolnosti važne za proces individualizacije kazne koje u smislu članka 47. KZ/11. utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža za počinitelja i da je te okolnosti u dostatnoj mjeri valorizirao, zbog čega njihova preocjena za koju se zalažu državni odvjetnik i optuženik nije osnovana.

Naime, odmjeravajući kaznu sud prvog stupnja je osnovano optuženom olakotno cijenio dosadašnju neosuđivanost i usklađenost njegova ponašanja sa zakonima i društvenim normama, kao i njegovu mlađu životnu dob, te minimalni doprinos oštećenika utoliko što je optuženog u verbalnom napadu i prepirci nazivao drakerom, cinkerom i sl. Otegotnim je optuženiku ispravno cijenjeno da je pobuda i motiv za počinjenje kaznenog djela manja verbalna prepirka i predbacivanje, kao i da se visok stupanj krivnje kod optuženika očituje u činjenici da je i prije verbalnog sukoba došao u kafić s napunjenim pištoljem čime je izabrao ubojito sredstvo za počinjenje kaznenog djela. Ispravno je, nadalje, prvostupanjski sud cijenio kao otegotno i optuženikovu upornost u počinjenju kaznenog djela obzirom da je u oštećenika ispalio tri hica, a potom ga je ranjenog ostavio na mjestu događaja, pri čemu je još svjedoku A. S. rekao hoće li da i njega ubije.

Stoga, imajući u vidu sve tako ispravno utvrđene okolnosti o kojima ovisi visina kazne u konkretnom slučaju, sud je osnovano optuženom I. J. izrekao kaznu zatvora u trajanju deset godina. Tako izrečena kazna, i po ocjeni ovog suda drugog stupnja, ukazuje se primjerena težini kaznenog djela i njegovim posljedicama kao i društvenoj opasnosti optuženog kao počinitelja, te se može opravdano očekivati da će se njome ostvariti sve svrhe kažnjavanja predviđene u članka 41. KZ/11. Stoga, strože kažnjavanje kako predlaže državni odvjetnik odnosno blaže za koje se zalaže optuženik, nije osnovano.

Slijedom iznesenoga, žalbe državnog odvjetnika i optuženika zbog odluke o kazni nisu osnovane.

Imajući u vidu sve naprijed izloženo, a budući da žalbama državnog odvjetnika i optuženika prvostupanjska presuda nije dovedena u pitanje, te kako niti ispitivanjem pobijane

presude nisu utvrđene povrede na koje ovaj žalbeni sud u smislu članka 476. stavak 1. točka 1. i 2. ZKP/08. pazi po službenoj dužnosti, valjalo je na temelju članka 482. ZKP/08. presuditi kao u izreci ove presude.

Zagreb, 19. siječnja 2021.

Predsjednik vijeća:
Damir Kos, v.r.